

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2022-33-01

18.08.2022.

Ierosināta lieta par normām, kas aizliedz karavīram darboties politiskās partijās

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2022. gada 18. augustā ierosināja lietu „Par Militārā dienesta likuma 10. panta otrās daļas un 15. panta pirmās daļas 1. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 102. pantam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Militārā dienesta likuma 10. panta otrā daļa paredz: „Karavīram ir tiesības būt par biedru tādās biedrībās un nodibinājumos, kurām nav politiska rakstura, kā arī dibināt karavīru biedrības un nodibinājumus un piedalīties citos nepolitiskos pasākumos, ja šāda darbība netraucē dienesta pienākumu izpildi.”

Savukārt saskaņā ar Militārā dienesta likuma 15. panta pirmās daļas 1. punktu karavīram ir aizliegts veikt politisko darbību.

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmais teikums noteic: „Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā.”

Satversmes 102. pants noteic: „Ikvienam ir tiesības apvienoties biedrībās, politiskās partijās un citās sabiedriskās organizācijās.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc fiziskas personas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikuma. Pieteikuma iesniedzēja ir profesionālā dienesta karavīrs, kura vēlas iestāties konkrētā politiskajā partijā. Taču apstrīdēto normu dēļ Pieteikuma iesniedzēja nevar vienlaikus pildīt karavīra pienākumus un darboties politiskajā partijā.

Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka apstrīdētajās normās ietvertais aizliegums nesamērīgi ierobežo viņai Satversmes 102. pantā paredzētās tiesības uz biedrošanās brīvību. Likumdevēja izraudzītais līdzeklis neesot piemērots pamattiesību ierobežojuma leģitimā mērķa sasniegšanai. Turklāt pastāvēt saudzējošāki līdzekļi, kas mazāk ierobežotu personai Satversmes 102. pantā noteiktās pamattiesības, bet ļautu pamattiesību ierobežojuma leģitimo mērķi sasniegt līdzvērtīgā kvalitātē. Proti, likumdevējs esot varējis pieņemt tādu regulējumu, kas ļauj karavīram būt politikās partijas dibinātājam un biedram, bet liedz aktīvi pārstāvēt savas politiskās intereses dienestā. Apstrīdētās normas arī pārkāpjot tiesiskās vienlīdzības principu. Profesionālā dienesta karavīri atrodies vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos, tostarp ar zemessargiem, rezerves karavīriem un lekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem, kuriem aizliegums darboties politikās partijās nepastāvēt. Šādai atšķirīgai attieksmei neesot objektīva un saprātīga pamata, un tā neesot samērīga.

TIESAS PROCESS

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2023. gada 18. janvāris**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- **Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit:** https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2022/08/2022-33-01_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdz informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par [Satversmes tiesu](#).